

SPREMEMBE PRI ZBIRANJU IN ODVOZU ODPADKOV V MOL TER DEVETIH PRIMESTNIH OBČINAH; gradivo za medije, marec 2013

JP Snaga v letih 2012 in 2013 temeljito spreminja oziroma nadgrajuje sistem zbiranja in ločevanja odpadkov. Glavni namen sprememb je zagotoviti večje količine ločeno zbranih odpadkov, saj z zabojniki na zbiralnicah (ekoloških otokih) ne bi uspeli doseči zastavljenega cilja: recikliranja polovice zbranih komunalnih odpadkov. Z (dodatnimi) zabojniki za embalažo, ki jih je Snaga razdelila v 2012, in zabojniki za papir, ki smo jih v MOL razdelili do pomladi 2013, skušamo vsem uporabnikom olajšati ločeno zbiranje odpadkov in tiste, ki še ne ločujejo, v ločevanje tudi usmeriti.

Gre za velik projekt, saj smo v Mestni občini Ljubljana in devetih primestnih občinah razdelili okoli 60 tisoč novih zabojnikov. Na novo smo zasnovali tudi odvoz odpadkov, glavna sprememba pa so manj pogosti odvozi preostanka odpadkov.

Te aktivnosti so skupaj z doslednim ločevanjem Snaginih uporabnikov pripeljale do izvrstnih rezultatov: količina zbrane embalaže se je v letu 2012 zvišala za 56 odstotkov (v primerjavi z 2011); v oktobru, novembru in decembru 2012 pa za povprečno 90 odstotkov v primerjavi z enakim obdobjem v prejšnjem letu. Tudi odloženih odpadkov je vsako leto manj: leta 2011 so na odlagališču Barje odložili 110 tisoč ton, lani 88.450 ton, v letu 2013 pa naj bi odložili 75 tisoč ton odpadkov.

Glavno izhodišče za spremembe so določbe *Direktive 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta EU (Direktiva o odpadkih)*. Direktiva je bila sprejeta konec leta 2008 na podlagi *Tematske strategije o preprečevanju nastajanja in recikliranja odpadkov*, osnovno sporočilo strategije in direktive pa je, da so odpadki vir surovin. Z *Uredbo o odpadkih*, sprejeto decembra 2011, smo v slovenski pravni red prenesli glavni del Direktive 2008/98/ES o odpadkih.

Direktiva države članice zavezuje, da morajo do leta 2020 reciklirati 50 odstotkov komunalnih odpadkov, na Snagi pa ocenjujemo, da bo za doseg tega cilja treba ločeno zbrati blizu 70 odstotkov ločenih frakcij v masnem deležu vseh komunalnih odpadkov (danes na področju delovanja Snage ločeno zberemo več kot 45 odstotkov ločenih frakcij).

Izhodišče za spremembe je torej zakonodaja, pomemben razlog za uvedbo sistema zbiranja embalaže (in papirja) pri uporabniku doma pa je analiza odpadkov, ki so v povprečnem zabojniku za preostanek odpadkov. Na Snagi smo z natančnimi spremljanji sestave odpadkov ugotovili, da je v zabojniku za preostanek odpadkov veliko embalaže (prostorninsko več kot 70 odstotkov) in pomemben delež papirja ter bioloških odpadkov.

Prav rezultati analiz vsebine zabojnikov za preostanek odpadkov so bili osrednji temelj za usmeritev Snage, da v prvem koraku nadgradnje sistema zbiranja odpadkov prostornina zabojnikov za embalažo sledi prostornini zabojnikov za preostanek odpadkov.

TESTNO OBMOČJE: OBČINA BREZOVICA

Spremenjen način ločenega zbiranja odpadkov je Snaga na območju občine Brezovica testno uvedla oktobra 2011. Povečane količine ločeno zbranih odpadkov in ustrezno zmanjšanje količine preostanka mešanih komunalnih odpadkov so pokazale, da gre za pravilno zasnovan model, ki prinaša odlične rezultate: količina ločeno zbrane frakcije embalaža se je na Brezovici povečala za 389 %, količina odloženih mešanih komunalnih odpadkov pa se je s tem zmanjšala za 29 %. Količina ločeno zbrane odpadne embalaže na Brezovici je ena izmed najvišje izkazanih v Sloveniji - Ljubljančani zberejo 22 kg, Vrhniki 40 kg, Brezovičani pa kar 60 kg odpadne embalaže na prebivalca. Izkušnje pridobljene v okviru brezoviškega testnega modela ločenega zbiranja odpadkov so Snagi služile pri oblikovanju in izvedbi novega načina ločenega zbiranja odpadkov na območju Ljubljane in preostalih primestnih občin.

Na Snagi bomo s 1. aprilom 2013 izvedli še drugi velik korak pri spreminjanju sistema zbiranja in odvoza odpadkov.

Spremenili bomo urnik odvoza: preostanek odpadkov in embalažo bomo na območju pretežno individualnih hiš (v glavnem gre za naselja zunaj avtocestnega obroča v MOL) in v primestnih občinah po novem odvažali na tri tedne. Na območju pretežno blokovne gradnje (večina teh območij je znotraj avtocestnega obroča v MOL) bomo odpadke odvažali tedensko.

Spremenili in uskladili bomo tudi obračun, in sicer skladno z nacionalno zakonodajo (*Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja in njena dopolnitev – na kratko Uredba o cenah*) in občinskimi odloki, ki urejajo ravnanje s komunalnimi odpadki. Nov način obračuna storitev spreminja ceni zbiranja in odlaganja komunalnih odpadkov ter uvaja ceni zbiranja bioloških odpadkov in obdelave odpadkov.

Zbrani komunalni odpadki v MOL in devetih primestnih občinah po vrstah in letih: obdobje 2004 do junij 2012

	PAPIR	EMBALAŽA	STEKLO	BIO	DRUGO *	MEŠANI KOMUNALNI ODPADKI	VSI KOM. ODPADKI SKUPAJ
	masa (t)	masa (t)	masa (t)	masa (t)	masa (t)	masa (t)	masa (t)
2004	3.618	844	1.500		2.963	100.075	108.999,75
2005	4.263	958	1.727		3.575	99.001	109.524,00
2006	5.438	1.302	2.054	3.281	3.137	99.860	115.072,00
2007	6.398	1.584	2.327	7.969	4.287	96.887	119.452,00
2008	8.076	2.286	2.946	9.362	4.914	95.883	123.466,70
2009	9.245	3.132	3.520	10.913	4.319	88.955	120.084,50
2010	9.911	4.070	4.034	12.620	4.909	82.354	117.897,69
2011	9.718	5.550	4.712	15.687	6.592	71.648	113.907,00
2012/1. poll.	5.001	3.527	2.627	11.155	3.300	31.595	57.205,00
SKUPAJ	61.667	23.253	25.447	70.987	37.996	766.258	814.497

* kosovni odpadki, zbirni centri, zbiralnice nevarnih odpadkov, izsortirano pred odlaganjem...

**Rezultati ločenega zbiranja v masovnem odvozu za celotno področje delovanja podjetja – MOL
in primestne občine (brez premične zbiralnice nevarnih odpadkov in zbirnih centrov) za leto
2012 in prva dva meseca 2013**

LETO	PAPIR	EMBALAŽA	STEKLO	SKUPAJ	BIO	Zbiralnice	Gospodinjsk	Smetarska
2012	Skupaj	Skupaj	Skupaj	Zbiralnice	Skupaj	in BIO	odpadki	vozila
	Masa (kg)	Masa (kg)	Masa (kg)	Masa (kg)	Masa (kg)	Masa (kg)	Masa (t)	in ločeno
								zbiranje (t)
Cilj								
Januar	886.220	557.760	422.120	1.866.100	966.520	2.832.620	5.171	8.003
Februar	731.860	491.090	447.600	1.670.550	899.820	2.570.370	4.636	7.206
Marec	869.810	596.110	406.060	1.871.980	1.494.110	3.366.090	5.709	9.075
April	865.170	613.870	427.120	1.906.160	1.347.250	3.253.410	5.227	8.480
Maj	797.770	650.130	511.170	1.959.070	1.709.010	3.668.080	5.721	9.389
Junij	850.460	618.220	412.700	1.881.380	1.621.030	3.502.410	5.131	8.633
Julij	837.980	672.220	396.310	1.906.510	1.695.930	3.602.440	4.926	8.528
Avgust	812.350	675.470	425.980	1.913.800	1.758.740	3.672.540	4.719	8.392
September	847.360	843.840	409.830	2.101.030	1.672.250	3.773.280	4.390	8.163
Oktober	1.022.250	1.059.680	533.310	2.615.240	1.902.860	4.518.100	5.116	9.634
November	882.930	1.029.090	444.340	2.356.360	1.709.610	4.065.970	4.709	8.775
December	865.970	976.680	416.530	2.259.180	1.148.600	3.407.780	4.284	7.692
SKUPAJ	10.270.130	8.784.160	5.253.070	24.307.360	17.925.730	42.233.090	59.739	101.972
Januar 13	868.860	1.093.670	587.440	2.549.970	1.300.890	3.850.860	4.279	8.130
Februar 13	737.140	899.390	379.380	2.015.910	936.270	2.952.180	3.730	6.682

ZAČASNA USTAVITEV ZAMENJAV VEČJIH ZABOJNIKOV ZA MANJŠE

Spremenjena pogostnost odvoza odpadkov bo pri mnogih uporabnikih povzročila drugačne potrebe glede prostornine zabojnikov. Ker se želimo oziroma se v duhu gospodarnosti moramo izogniti prenatrjenim zamenjavam zabojnikov in ker se realne potrebe po zabojnikih zaradi redkejših odvozov ter navad pri ločevanju odpadkov pokažejo po približno dveh mesecih od uvedbe novega sistema, smo **začasno ustavili zamenjave večjih zabojnikov za manjše**. Uporabnike prosimo, da nam morebitne tovrstne zamenjave sporočijo po 1. juniju 2013, vmes prejetih zahtevkov pa žal ne bomo mogli upoštevati.

Pred zamenjavo zabojnika bo Snaga preverila še dvoje, in sicer z odloki določeno minimalno litražo na osebo (30 litrov na prebivalca mesečno za zabojnik za preostanek odpadkov) ter stanje na terenu (morebitna ponavljajoča se prenapolnjenost zabojnika in/ali vrečke z odpadki poleg zabojnika).

Začasna ustavitev menjav pa ne velja v primeru potrebe po večjem zabojniku – tovrstno menjavo lahko uporabniki naročijo kadar koli.

NAJPOGOSTEJŠA VPRAŠANJA IN ODGOVORI

1. Kako je Snaga določila območja eno- in tritedenskega odvoza odpadkov?

Upoštevali smo gostoto poseljenosti in značilnosti ter posebnosti, ki obstajajo v določenih naseljih, soseskah ali ulicah. Pri določanju območij smo morali upoštevati tudi najboljšo možno izbiro poti smetarskih vozil in dela naših ekip. Tako so nastala geografsko zaokrožena območja, ki se bodo nekaterim uporabnikom morda zdela nelogična, vendar so z vidika učinkovitosti premišljeno oblikovana. To pa prinaša izjeme, saj so po novem npr. nekateri uporabniki v naselju individualnih hiš vključeni v tedenski, drugi pa v tritedenski odvoz odpadkov. Takšne situacije so značilne tudi za druga evropska mesta z dvema cikloma odvozov, kar v obeh primerih prinaša določeno korist: enim pogostejše praznjenje zabojnikov, drugim pa manjši znesek na položnici zaradi manj odvozov.

2. Zakaj Snaga uvaja tritedenski odvoz preostanka odpadkov?

Podlaga za spremembe sistema zbiranja odpadkov je EU direktiva o odpadkih, ki države članice zavezuje, da morajo do leta 2020 reciklirati 50 odstotkov komunalnih odpadkov, mi pa ocenjujemo, da bo za doseganje tega cilja treba ločeno zbrati blizu 70 odstotkov ločenih frakcij v masnem deležu vseh komunalnih odpadkov. Na podlagi omenjene direktive so bili v letu 2012 sprejeti občinski odloki o ravnanju z odpadki. V njih je med drugim zapisano, katere vrste storitev obsega javna služba zbiranja komunalnih odpadkov, prav tako pa je določen obseg zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov. Pogostnost odvoza mešanih komunalnih odpadkov/preostanka odpadkov se skladno z odloki zagotovi enkrat na tri tedne, v območju blokovne pozidave nad 4000 prebivalcev na kvadratni kilometer pa enkrat na teden.

3. Zakaj se z manjšo pogostnostjo odvoza preostanka ne zmanjša tudi strošek, ki ga plača uporabnik?

Spremenjena pogostnost odvoza preostanka odpadkov ne pomeni, da Snaga zdaj opravi manj odvozov. K povprečnemu uporabniku Snaga še vedno pride približno tolikokrat kot prej, le da enkrat odpelje preostanek, drugič embalažo, tretjič pa biološke odpadke. V Ljubljani tistim, ki so to želeli, Snaga odpelje tudi papir. Uporabnikom se je torej število praznjenj zabojnikov za preostanek odpadkov zmanjšalo na račun uvedbe odvoza embalaže in papirja (ter bioloških odpadkov) z zbirnega mesta. V povprečju bo skupno število odvozov za uporabnika ostalo približno enako kot doslej.

4. Zakaj Snaga spreminja obračun?

Na Snagi s 1. aprilom 2013 **spreminjamo in usklajujemo obračun**, in sicer skladno z nacionalno zakonodajo (*Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja in njena dopolnitev – na kratko Uredba o cenah*) in občinskimi odloki, ki urejajo ravnanje s komunalnimi odpadki.

Uredbi in odloki namreč določajo, da po prilagoditvi vseh zabojnikov za zbiranje komunalnih odpadkov izvajalec prilagodi obračun izvajanja javne službe istočasno za vse uporabnike.

5. Kaj prinaša nov obračun?

Nov način obračuna storitev **spreminja ceni** zbiranja določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja preostanka odpadkov ter **uvaja ceni** zbiranja bioloških odpadkov in obdelave odpadkov.

Uskladitev obračuna z novo metodologijo prinaša tudi **prilagoditev stroška** ravnanja z odpadki, ki ga plačajo uporabniki. Povprečni mesečni strošek na gospodinjstvo bo po novem za en evro višji od sedanjega.

6. Kateri so razlogi za prilagoditev cene ravnanja z odpadki?

Če upoštevamo raven storitev, ki jo zagotavljamo uporabnikom, in stroške, ki so s tem povezani, je prilagoditev cene nujna.

Od leta 2010 do danes so se nekateri **stroški izvajanja javne službe** (zbiranje, prevoz in odlaganje) namreč **bistveno povečali**. Na zvišanje stroškov najbolj vplivajo nove in vedno ostrejšje **zakonodajne zahteve**, ki jih moramo izpolnjevati – na primer z EU direktivo predpisan 50-odstotni delež ločeno zbranih odpadkov. Prav zato smo kupili in razdelili nove zabojnike za embalažo ter papir in opremili (nove) zbirne centre. Stroške nam povečujejo tudi novozgrajeni infrastrukturni objekti, kot so čistilna naprava, podzemne zbiralnice in oprema za obdelavo odpadkov.

Vpliv povečanih stroškov smo v tem času izničevali s pomočjo varčevalnih ukrepov in znižanjem stroškov izvajanja dejavnosti, vendar smo do danes večino notranjih rezerv žal že izčrpali.

7. Kolikšna je prilagoditev zneska na položnici?

Povprečni mesečni strošek ravnanja z odpadki se poveča za 50 centov na osebo, strošek na gospodinjstvo pa bo **višji za približno en evro**. To pomeni, da se bodo nekaterim uporabnikom zneski na položnici zvišali, drugim pa znižali. Morda niste vedeli: po podatkih Statističnega urada RS je povprečno število članov gospodinjstva, kjer Snaga izvaja svoje storitve, 2,43 člana.

Povprečni mesečni strošek ravnanja z odpadki na osebo in na gospodinjstvo v MOL in devetih primestnih občinah:

	Leto 2010	Leto 2011	Ocena 2012	Načrt 2013
Povprečni strošek na osebo	3,54	3,53	3,35	3,81
Povprečni strošek na gospodinjstvo	9,25	9,10	8,56	9,59

8. Kako Snaga izračuna strošek, ki ga plača gospodinjstvo?

Skladno s 23. členom *Uredbe o cenah* Snaga svoje storitve ravnanja s komunalnimi odpadki zaračunava **enako kot doslej**, glede na prostornino zabojnika za preostanek odpadkov in zabojnika za biološke odpadke (če ga uporabnik seveda ima), pri čemer upošteva **povprečno mesečno pogostnost** praznjenja zabojnika.

9. Zakaj Snaga uvaja ločen obračun BIO odpadkov?

Snaga bo storitev zbiranja bioloških odpadkov začela obračunavati ločeno v skladu z *Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja in njeno dopolnitvijo – na kratko Uredba o cenah*) in na osnovi *Uredbe o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadkom*. Uredba o cenah med drugim določa, da se znotraj javne službe ločeno oblikuje cena za zbiranje biološko razgradljivih kuhinjskih odpadkov in zelenega vrtnega odpada. Obračun te storitve je odvisen od velikosti in števila zabojnikov za BIO odpadke ter od povprečnega mesečnega števila odvozov.

10. Kje uporabniki najdejo urnik praznjenja svojih zabojsnikov?

Na zadnji strani položnice. V aprilu datume odvoza preverijo v Snagini publikaciji "Napotki za ravnanje z odpadki 2013", z majem pa bodo na zadnji strani vsake položnice zapisani datumi praznjenja vseh zabojsnikov za tekoči mesec. Nove urnike lahko najdejo tudi drugače:

- na spletiščih www.snaga.si in www.mojiodpadki.si bodo s 1. aprilom objavljeni urniki odvoza za posamezno občino oziroma četrtno skupnost;
- na spletni strani www.mojiodpadki.si uporabniki v [interaktivni zemljevid](#) vpišejo naslov in s klikom na zabojsnik preverijo datume naslednjih odvozov (delujoče s 1. aprilom);
- na številko 3737 pošljejo SMS sporočilo s ključno besedo ODVOZ in številko zbirnega mesta (npr: ODVOZ 111111). V povratnem brezplačnem SMS sporočilu prejmejo datume za naslednja tri praznjenja zabojsnikov za preostanek odpadkov, embalažo in biološke odpadke (delujoče s 1. aprilom; od sredine maja 2013 naprej pa tudi za papir);
- uporabniki lahko pokličejo v Snagin center za podporo in pomoč uporabnikom na telefonsko številko 01 477 96 00 ali nam pošljejo e-sporočilo na naslov snagali@snaga.si. Z veseljem jim bomo posredovali datume odvoza odpadkov.

OBVEZNOSTI SNAGINIH UPORABNIKOV

Občinski odloki so temelj za opravljanje javnih storitev, ki jih v MOL in devetih primestnih občinah izvaja Snaga, saj določajo tako pristojnosti in obveznosti Snage kot obveznosti in pravice uporabnikov. Odloki omogočajo okrepljeno zbiranje embalaže in papirja ter spremenjeno pogostnost odvoza posamezne vrste odpadkov. Odloki določajo tudi minimalno obračunsko količino za opravljeno storitev in navajajo obveznosti uporabnika, vsebujejo pa tudi prepovedi ter globe za prekrške. V MOL nadzor opravlja Inšpektorat Mestne uprave MOL, v posameznih primestnih občinah pa občinski organi, pristojni za nadzor. Za vsako kršitev iz odloka inšpektor z odločbo odredi odpravo nepravilnosti.

Vključenost v sistem zbiranja in odvoza odpadkov uporabnikom nalagajo občinski odloki, hkrati pa smo na Snagi dolžni poskrbeti za vse uporabnike in preprečiti, da bi določeni uporabniki plačevali več, ker nekateri občani bodisi zaradi nepoznavanja bodisi načrtno ne izpolnjujejo svojih obveznosti.

Zabojsniki morajo stati na zasebni površini (zbirno mesto). Odpadek je vedno odgovornost povzročitelja (čigar obveznost je tudi, da odpadke odlaga v ustrezne zabojsnike, torej da odpadke ločuje) in **za vse uporabnike Snaginih storitev velja, da morajo svoje zabojsnike postaviti na zasebno površino (zbirno mesto) in z njimi ne obremenjevati javnih površin.** Uporabnike prosimo, da zabojsnike na dan odvoza pripravijo na prevzemno mesto (to je praviloma najbližja javna površina, ki Snagi omogoča prevzem in odvoz odpadkov) in

jih po praznjenju čim prej odpeljejo nazaj na zbirno mesto (če zbirno in prevzemno mesto nista na istem mestu).

Zagotavljanje prostora za postavitev zabojnikov je v domeni uporabnikov, ne pa Snage ali Mestne občine Ljubljana. Izjema so zbiralnice (eko otoki), ki stojijo na javni površini. Poleg tega Snaga nima ne dolžnosti ne pristojnosti prevzemanja zabojnikov z dvorišč in drugih zasebnih površin. Obveznost uporabnikov je, da **na dan odvoza pripravijo ustrezne zabojnike na prevzemno mesto, ko pa jih Snagini zaposleni izpraznijo, jih uporabniki sami pospravijo na zbirno mesto.** Prav tako morajo uporabniki sami **sporočiti vse spremembe**, ki vplivajo na izvajanje in obračun storitve ravnanja z odpadki.

Uporabniki so dolžni ločevati odpadke, saj je ena od uporabnikovih obveznosti, da posamezno vrsto odpadka odloži v ustrezen zabojnik. Med prepovedmi sta prepoved mešanja bioloških odpadkov z drugimi komunalnimi odpadki in prepoved odlaganja ločenih frakcij (papir, embalaža, steklo) v zabojnike za preostanek odpadkov. Velikost zabojnikov za uporabnike določa Snaga. Pri tem upošteva naslednje količine na osebo na mesec:

30 litrov za preostanek odpadkov, 60 litrov za embalažo, 20 litrov za papir, 10 litrov za steklo in 15 litrov za biološke odpadke. Poleg teh parametrov Snaga upošteva tudi pogostnost odvoza odpadkov pri posameznem uporabniku.

Kaj se zgodi, če uporabniki zaradi prenapoljenosti zabojnika ne morejo zapreti pokrova oziroma vreče z odpadki odlagajo kar poleg zabojnika?

Če se ob zabojnikih večkrat pojavljajo dodatne vrečke ali pa je zabojnik večkrat zapored poln in z odprtim pokrovom, je to za Snagine zaposlene znak, da velikost oziroma prostornina zabojnika ne zadostuje potrebam uporabnikov.

Občinski odloki Snago obvezujejo, da v takšnih primerih zabojnik zamenja z večjim brez predhodnega soglasja uporabnika. Pri tem je treba upoštevati, da na ceno, ki jo uporabniki plačajo za Snagine storitve, vpliva tudi velikost oz. prostornina zabojnika, tako da se s povečanjem prostornine poveča tudi znesek na položnici. Če imajo uporabniki le občasno večjo količino odpadkov, jih lahko odložijo poleg zabojnika v tipiziranih Snaginih vrečkah. Uporabniki so dolžni poskrbeti za čista in urejena zbirna ter prevzemna mesta. Ponekod se stanovalci v večstanovanjskih stavbah soočajo s problemom, ko odpadke v njihove zabojnike oziroma poleg njih odlagajo neznanci. Občanom svetujemo, da zabojnike postavijo v smetarnico oziroma jih namestijo tako, da bodo do njih lahko dostopali samo uporabniki, v nobenem primeru pa za reševanje takšnih zadev ni pristojna Snaga.

Uporabniki morajo na dan odvoza odpadkov smetarskemu vozilu zagotoviti dostop do zabojnikov. To Snagininim ekipam vsakodnevno onemogočajo nepravilno parkirani avtomobili, pozimi pa neočiščen sneg. Skrb uporabnikov je, da v zimskih razmerah poskrbijo za dostopnost zabojnikov in očistijo sneg ob in na zabojnikih. Tako uporabniki omogočijo praznjenje zabojnikov, obenem pa preprečijo lomljenje njihovih pokrovov. Snagini delavci imajo namreč zaradi zasneženih zabojnikov velike težave z dostopom in vlečenjem zabojnikov, ponekod pa zaradi neočiščenega snega zabojnikov sploh ni mogoče izprazniti.

5 MITOV O ODPADKIH IN SNAGI

Mit številka 1: Ločevanje nima smisla. Snaga vse odpadke tako ali tako odloži na odlagališču.

Praznjenje zabojnikov poteka ločeno. To pomeni, da Snagini zaposleni danes praznijo zabojnike s papirjem, naslednji dan pa bodo (morda z istim tovornjakom) prišli po ločeno zbrano embalažo. Te odpadke potem Snaga preda ustrezni družbi za ravnanje z odpadki, ki jih natančno presortira in preda predelovalcem odpadkov.

Zgovorne so tudi številke: po podatkih EUROSTATA, Evropskega statističnega urada, so bile leta 2011 v EU po deležu recikliranih odpadkov od Slovenije uspešnejše le Nemčija, Belgija in Irska.

Leta 2010 je vsak od Snaginih uporabnikov ločeno zbral 84 kilogramov odpadkov, leta 2011 že 98, lani pa se je količina ločeno zbranega papirja, embalaže, stekla in bioloških odpadkov na prebivalca povzpela na 117 kilogramov. Seveda je zato tudi odloženih odpadkov vsako leto manj: leta 2011 smo na odlagališču Barje odložili 110.000 ton, lani 88.450 ton, v 2013 pa naj bi odložili 75.000 ton odpadkov.

Mit številka 2: Kupi odpadkov Snagi prinašajo kupe denarja.

Med komentarji spletnih člankov pogosto preberemo, da občani z zbiranjem odpadkov Snagi omogočajo kovanje velikih dobičkov, saj vse zbrano proda, za povrhu pa občanom še zaračuna odvoz. In kaj na Snagi zares naredimo s posamezno vrsto odpadkov?

Odpadno embalažo (plastika, les, stiropor, del kartonske embalaže, steklo in kovinsko embalažo), ki jo zberemo v zabojnikih z rumenim in zelenim pokrovom, predamo (in ne prodamo) embalažnim družbam. Predamo tudi karton, ki je v zabojnikih z modrim pokrovom. Biološke odpadke prevzame (in ne kupi) družba, ki poskrbi za njihovo predelavo, za kar mora Snaga plačati. Tudi nevarne odpadke, ki jih zberemo v premični zbiralnici, zbiralnici na Povšetovi in v zbirnem centru Barje, predamo pooblaščenim družbam. Tudi za prevzem večine tovrstnih odpadkov mora Snaga tem družbam plačati.

Kosovne odpadke najprej sortiramo, uporabne recikliramo (ne prodamo), neuporabe pa odložimo na odlagališču. Snaga preda tudi večino odpadkov, zbranih v zbirnem centru.

Snaga (po tržnih cenah) proda zgolj troje – papir, kovino in akumulatorje, pri čemer prihodki od prodaje znižujejo strošek na položnici, ki jo plačajo naši uporabniki. Zbran in prodan papir zmanjša znesek na položnici za nekaj manj kot evro, zbran ukraden papir pa bi zmanjšal račune za še dodatnih 0,3 do 0,6 evra. Preostali prihodki podjetja izhajajo iz dejavnosti plakatiranja, odlaganja nenevarnih in inertnih odpadkov iz industrije, obrti in storitvenih dejavnosti, prodaje električne energije in servisiranja vozil.

Snaga denar v grobem porabi za 460 zaposlenih, nakup in vzdrževanje vozil za odvoz ter stiskanje odloženih odpadkov, tehnično vzdrževanje odlagališča, zbirnega centra, sortirnice kosovnih odpadkov in druge infrastrukture ter plačilo predpisanih davkov in okoljskih dajatev. Ne smemo pozabiti niti na številne investicije – samo v letu 2012 smo za 55.000 novih zabojnikov za embalažo in papir porabili približno 2,5 milijona evrov.

Snaga je zadnja tri obračunska obdobja končala z negativnim poslovnim izidom. V letu 2011 je izguba znašala 2.005.141 EUR. Več informacij o poslovanju Snage je v letnih poročilih, ki jih objavljamo na naši spletni strani www.snaga.si.

Mit številka 3: Odpadki niso odgovornost občanov.

Pogosto se srečujemo z očitkom, da občani tako in tako plačajo položnico, za vse drugo pa naj poskrbi kar Snaga. Najbrž ste tudi sami opazili, koliko zabojnikov stoji na pločnikih, ne pa na zasebnih zemljiščih, kjer bi morali biti. To je samo druga, manj opazna plat istega kovanca – da odpadki niso odgovornost prebivalcev.

Odpadke povzročamo občani sami, za njih smo odgovorni in prav je, da za njih tudi ustrezno poskrbimo. Zakonodaja (Uredba o ravnanju s komunalnimi odpadki in občinski odloki o zbiranju komunalnih odpadkov) od Snage zahteva zbiranje in prevoz odpadkov ter obdelavo in odlaganje preostanka odpadkov, od občanov pa čim bolj dosledno ločevanje. Zakonodaja prav tako določa, da morajo zabojniki stati na zasebnem in ne na javnem zemljišču. Tako Snaga kot občani smo odgovorni za ravnanje z odpadki, v primeru kršitev pa so predvidene ustrezne kazni in globe.

Mit številka 4: Znesek, ki ga občani mesečno plačujemo za odvoz odpadkov, je previsok.

Snaga uporabnikom svoje storitve obračuna glede na velikosti zabojnika oz. zabojnikov, ki jih uporabljajo, in število praznjenj. Na ceno, ki jo plačajo uporabniki, ki živijo v blokih/večstanovanjskih hišah, pa poleg velikosti zabojnika in števila praznjenj vpliva še število oseb v gospodinjstvu, bloku ali stavbi. Napačno prepričanje pa je, da uporabniki plačajo zgolj praznjenje zabojnikov. To ni res, saj uporabniki plačajo širok spekter storitev v sklopu ravnanja z odpadki. Sem med drugim spadajo zagotavljanje in zamenjava zabojnikov za zbiranje vseh vrst komunalnih odpadkov, čiščenje zabojnikov za zbiranje bioloških odpadkov, omogočanje zbiranja odpadkov v zbiralnicah oziroma na eko otokih, delovanje zbirnih centrov, odvoz preostanka odpadkov, bioloških odpadkov, zbranih ločenih frakcij in prevzem kosovnih odpadkov, razvrščanje nekaterih vrst komunalnih odpadkov in njihova predaja v predelavo ter prevzem nevarnih frakcij, njihovo skladiščenje in predaja v predelavo. Zagotavljanje vseh naštetih storitev, predvsem pa ohranjanje visokih standardov pri njihovem izvajanju, od Snage zahteva neprestano nadgradnjo sistema (npr. opremljanje zbirnih mest z zabojniki za embalažo, razširjanje zbiranja bioloških odpadkov na nova območja) in posodabljanje ter izgradnjo infrastrukture (npr. vgradnja novih podzemnih zbiralnic, nakup opreme za obdelavo odpadkov, posodabljanje odlagališča). Pri tem pa ni zanemarljivo dejstvo, da Snaga zadnje tri leta svoje storitve izvaja po ceni, ki je za četrtno nižja od stroškov, ki pri tem nastajajo.

Mit številka 5: Zaradi doslednejšega ločevanja bi moral biti strošek na položnici vedno manjši.

Žal z razvojem sistemov ne pridejo tudi nižje cene. Tudi Nemci in Avstrijci, ki so se lotili ločenega zbiranja odpadkov pred več kot desetletjem, zdaj za ravnanje z odpadki plačujejo več kot prej. Sistem ravnanja z odpadki je postal kompleksen, od ločenega zbiranja, predelave do sežiganja in vsak tak podsistem stane. Tudi prepričanje, da je odlaganje pri nas poceni, je napačno: na Barju stane odlaganje več kot 130 evrov na tona. Še pred petnajstimi leti je bil postopek odlaganja bistveno bolj enostaven in posledično mnogo cenejši. Današnje odlagališče nenevarnih odpadkov na Barju je popolnoma druga zgodba: zgrajeno je skladno z vsemi na novo sprejetimi predpisi in najnovejšimi standardi, za odlaganje odpadkov, ki je najmanj zaželena oblika ravnanja z odpadki, pa je treba plačevati visoke okoljske dajatve in finančna jamstva, zaradi katerih se je strošek odlaganja v zadnjih 15 letih realno povišal za več kot 1000 odstotkov.

